

GEMEENTEBRIEF

PKN RAVENSTEIN

18 oktober 10:00 uur
(doop)
ds. E.J. van Ettekoven

1 november 10:00 uur
(oogstdienst en avondmaal)
ds. E. vd Berg-Strijker

15 november 10:00 uur
(eeuwigheidszondag)
ds. H. Tacken

29 november 10:00 uur
(advent)
p. L. Teubner

6 december 10:00 uur
(advent)
ds H. Tacken

13 december 10:00 uur
(advent)
dhr. A van Drie

20 december 10:00 uur
(advent)
dhr. C. Moeijes

SCHOONMAAKROOSTER

voor 18 oktober	Matty en Jan M.
voor 1 november	Lens en Nico
voor 15 november	Matty en Henny
voor 29 november	Hans en Lisette
voor 6 december	Matty en Jan M.
voor 13 december	Lens en Nico
voor 20 december	Hans en Lisette
voor 24-25 december	Matty en Henny

AANKOMENDE DIACONALE COLLECTEN

18 oktober	KiA	Werelddiaconaat Indonesië; Sterke vrouwen in de kerk
1 noveber	KiA	Najaarszending Colombia; opleiding predikanten
15 november	PKN	Pastoraat bij rouwen en verlies
29 november	KiA	Werelddiaconaat Zambia; kinderen zonder ouders
6 december	KiA	Werelddiaconaat Isreal; rechten Palestijnse arbeiders
13 december	KiA	Noodhulp Nepal; hulp bij ramp stortvloed
20 december	KiA	kinderen in de knel Wereldwijd
24-25 december	KiA	kinderen in de knel Wereldwijd

Leesgroep: mystieke teken - Meester Eckhart en Etty Hillesum

Het komende werkjaar overwegen we een centraal begrip, of beter: een levenshouding, van Meester Eckhart (ca. 1260-1328), dat ook nu nog een grote invloed uitoefent: *gelatenheid*. Zo gauw we denken en spreken over God, zegt Eckhart, brengen we God als een 'iets' in ons geschapen bestaan en creëren we ongewild een afgod. Daarom spreekt hij in al zijn werken over het loslaten van alle beelden en alle gedachten omtrent God in een 'blind' toevertrouwen en overlaten van jezelf aan God.

Etty Hillesum (1914-1943) heeft teksten van Eckhart over *gelatenheid* gelezen en dit inge oefend in haar leven tijdens de 2^e wereldoorlog. In haar dagboek schrijft zij daarover, en we zullen haar ervaringen lezen bij de teksten van Meester Eckhart, ter overdenking voor ons eigen leven.

De bijeenkomsten zijn gratis fysiek in Ravenstein of thuis *online* te volgen.

Plaats	De Uitkomst, Nieuwstraat 7 te Ravenstein
Tijd	elke 1 ^e vrijdag van de maand (van oktober t/m juni), van 10.30-12.00 uur
Begeleiding	Leon Teubner, ldmteubner@gmail.com

MEDITATIEF MOMENT

Van het donker naar het Licht

Een paar jaar geleden was er op de tv een documentaire over een meteoriet die in Midden-Amerika was ingeslagen. Hij sloeg een diepe krater van wel enkele honderden meters. In de loop der tijd was die krater volgelopen met water. En er kwam allerlei leven in, waaronder vissen. In de diepte van die krater was het echt donker, maar ook daar zwommen vissen. En de vissen, die daar in die duisternis verbleven en niet meer naar boven zwommen, hadden generaties lang geen licht meer gezien. Er was geen licht meer in hun ogen gekomen, en als gevolg waren hun ogen uit hun kassen verdwenen. Je zag er enkel een lichte oneffenheid op de plek waar de ogen ooit hadden gezeten. Oogloze vissen waren het geworden, omdat het licht in hen zijn werk niet meer had kunnen doen.

Dit verhaal is een mooie gelijkenis voor het verhaal van het goddelijk licht en de mens. Van hoe God en mensen op elkaar gericht zijn en inwerken op elkaar. Dat vertelt dat, als God en wij niet meer op elkaar gericht zijn en inwerken op elkaar, ook ons innerlijk zintuig om God op te merken in ons dagelijkse bestaan, langzaam maar zeker achteruitgaat en verdwijnt. De gevoeligheid voor het goddelijk licht waarin wij leven, neemt dan meer en meer af. Er blijft alleen nog iets over van een innerlijke aanvoelen: van 'er moet wel iets meer zijn'. Zoals ook de vissen geen licht meer zagen door alsmaar beneden te blijven, verdwijnt het Licht uit ons leven. Maar dat wil niet zeggen dat er geen licht meer was.

Het licht en de ogen werken, als ze op elkaar gericht staan, op elkaar in. Het licht speelt met de ogen en de ogen komen aan het licht. Door te kijken, krijg je ogen, en door oog te krijgen ga je zien; en door te zien krijg je weer oog, enz. Die samenhang nu is van groot belang. God verdwijnt uit ons oog, niet zozeer doordat Hij zich terugtrekt van ons, doch wanneer wij geen oog meer hebben voor Hem in onze ervaring van alledag. Hoe zit dat?

Wij maken ons geloof zichtbaar in allerlei vormen. Zoals de diensten die we 2x per maand op zondag vieren, het bezoeken van zieken en stervenden, het doen van goede dingen, het steunen van goede doelen, de wijze waarop we de gemeenschap organiseren, ... Zo geven we vorm aan ons geloof. Dat is de maakbare, zichtbare kant van ons geloof. *Onze* kant ervan. Maar dat blijft buitenkant, als dat geloof dat wij zo vormgeven, niet zelf ook *op ons inwerkt* en onze relatie met God verdiept, waardoor we geestelijk groeien. Als dat geloof wel op ons inwerken kan, dan gebeurt er *iets wezenlijks* met ons. Dan raken we steeds dieper verzeild in God. Of, met andere woorden: dan wordt God meer en meer mens. Kerstmis, Godsgeboorte in en onder ons. Deze geboorte van God in ons, die is niet maakbaar. Dat is *Zijn* kant van ons geloof. Dat is de genadige inwerking van God op ons.

Dat overkwam bijvoorbeeld de herders in de Kerstnacht: plotseling merken zij dat zij – altijd al – omlicht zijn door de heerlijkheid van God. Ontzagwekkend en vreugdevol tegelijkertijd. Een vreugde die bestemd is voor alle mensen, voor ieder van ons. Want God is er – maar zijn wij er ook? Die goddelijke vreugde biedt zich steeds aan ieder van ons aan maar zij kan enkel ontvangen worden als wij er oog voor krijgen. Dat kan ook met ons gebeuren, als we ons met enige regelmaat gaan verdiepen in Schrift en traditie.

Dan wordt de Godsgeboorte uit het Kerstverhaal even werkelijk in ons leven, als dat het van de herders wordt verteld.

We gaan binnenkort weer de tijd van de Advent in. Die mooie tijd van bezinning biedt ons de mogelijkheid, om als een vis weer eens wat meer naar boven te zwemmen, om het Licht weer te laten spelen in onze ogen, en Gods Licht te laten doordringen in ons concrete leven. Dit kunt u doen door bijvoorbeeld af en toe deel te nemen aan de wekelijkse *Bijbellezing* op de dinsdagmiddag, of door deel te nemen aan de bezinningsochtend '*Op weg naar Kerstmis*' op zaterdagochtend 12 december. Dan staat er een mooi Licht-lied op het programma om naar te luisteren en om samen te overwegen.

Een Lichtende Adventtijd!

Leon Teubner

WEL & WEE

In memoriam Jaap Dotinga

17 september is Jaap Dotinga op 82 jarige leeftijd rustig overleden, in een vol vertrouwen dat hij terugkeert naar zijn Schepper. Opgegroeid als Friese boerenzoon was Jaap een bijzonder sportieve man zo heeft hij oa de elfstedentocht geschaatst waaronder ook het grootste deel van de barre elfstedentocht van 1963.

Tot 80 jarige leeftijd kon je hem zien hardlopen in de omgeving van zijn woonplaats Schaijk. Zijn beroep was timmerman maar Jaap was ook bijzonder muzikaal, als drummer heeft hij veel gespeeld met grote namen, met name Jazzmuziek vond hij mooi om te spelen. Uit zijn eerste huwelijk werd zijn zoon David geboren, helaas hield het huwelijk geen stand. Later ontmoette hij Francien waarmee hij een heel gelukkige tijd heeft gehad. Francien nam 2 kinderen mee (Irma en Dennis), die Jaap met liefde

omarmden. Toen het leven voor Francien moeilijk werd door ziekte en pijn heeft Jaap lief en leed met haar gedeeld en haar tot het laatst verzorgd. Jaap kwam graag in de kerk, hij vond het fijn om het geloof te delen en om hier mensen te ontmoeten. Zelfs op het laatst toen hij 6 september in het hospice lag en bijna geen energie meer had vond hij het fijn om op afstand het avondmaal met ons te vieren. Hij heeft de devotietafel, de tafel waarop de kaarsjes aangestoken worden, aan de kerk geschonken.

Hij accepteerde het leven zoals het kwam maar ook de dood als onlosmakelijk onderdeel van het leven. Dit werd met name duidelijk toen ongeveer 5 jaar geleden asbestkanker bij hem werd geconstateerd. Na deze diagnose heb ik geen boosheid gemerkt bij Jaap, niet de vraag; waarom ik, wie is hier verantwoordelijk voor. Er was geen boosheid over zijn lot maar acceptatie en vertrouwen in God dat het allemaal goed zal komen.

Ik moet eerlijk zeggen Jaap had een geloof waar ik jaloers op ben. Jaap kon goed luisteren en was betrokken bij anderen, het was dan ook fijn om met jongeren bij hem op bezoek te gaan. Jaap (ver)oordeelde niet maar vertelde gewoon zijn verhalen en hoe hij in het leven stond. Jaap gaf ook raad tijdens deze gesprekken een paar hiervan wil ik U niet onthouden; Als je jong bent, dan ben je bezig het leven te ontdekken en is er weinig/geen tijd voor de kerk, voel je daarover niet schuldig. Als het kan probeer te vergeven dan kun je daarna weer verder met elkaar. Wij willen vaak over alles in het leven inclusief jezelf de volledige controle hebben maar dat lukt niet! God heeft je gemaakt, je mag er zijn zoals je bent!

Jaap bedankt!!

Jan Meerdink

VAN DE VROUWENVERENIGING

Wat hebben we heerlijk geluncht bij Sebas, en wat een gezelligheid. We zaten aan een grote vierkante tafel en konden zo fijn met elkaar praten.

De volgende bijeenkomst is op maandagavond 19 oktober. We gaan een herfststukje maken.

De daaropvolgende bijeenkomst zal 16 november zijn en dan vieren wij al Sinterklaasavond.

Dat kan dan net, want hij is dat weekend daarvoor gearriveerd met de stoomboot in Grave. Vlak voor Kerst, op maandag 21 december zullen we een gezellige kerstavond hebben. Met gebed, mooie liederen, gedichten en een kerstverhaal zal het zeker weer genieten zijn.

BEGRAAFPLAATS

Op zaterdag 3 oktober hebben we met enkele vrijwilligers weer de begraafplaats winterklaar gemaakt. Fijn dat we met een mooi groepje mensen dit konden doen. We hebben de randen van de graven onkruidvrij gemaakt, de heg is gesnoeid, het pad onkruidvrij gemaakt en het gras is gemaaid. We hebben niet alles kunnen doen, maar het begin is gemaakt.

We hebben het erover gehad dat we eigenlijk met meer regelmaat dit moeten doen. Hier is verder niet op doorgesproken, wordt nog vervolgd.

Voor het voorjaar staat er al wel een datum gepland is dat is zaterdag 3 april 2027.

GEMEENTEMIDDAG

Zondag 4 oktober zijn we na de kerkdienst naar 't Kempke gelopen, gefietst of gereden om daar gezamenlijk de koffie te gebruiken en te luisteren naar de kerkenraad.

In de kerk was een expositie en daarom waren we uitgeweken. Echter ook met een extra reden...

Dichtbij 't Kempke ligt onze begraafplaats, na de koffie en het praatje van de kerkenraad konden diegene die dat wilde daarnaartoe lopen en de begraafplaats bekijken. Tevens zit Erika Beerens met haar atelier in t Kempke en kon haar atelier ook bezichtigd worden.

Maar even punt voor punt; we zijn begonnen met koffie/thee en een lekkere plak cake. Na een half uurtje heeft de voorzitter van de kerkenraad iedereen welkom geheten en hebben we wat verteld over de toekomst van de kerk, over veilige kerk (vertrouwenspersonen), de financiën, over het naderende afscheid van Jan Bekker als kerkenraadslid van de diaconie, over de begraafplaats etc. etc. Even de aanwezigen laten weten dat er achter de schermen het een en ander gedaan wordt om te kunnen blijven wie we nu zijn.

Toen was het tijd om de tafels in gereedheid te brengen voor een gezamenlijke lunch. De

mobiele aanwezigen zijn naar de begraafplaats gelopen en hebben daar uitleg gekregen en de begraafplaats kunnen bekijken.

Bij terugkomst stond de tafel gedekt en heeft iedereen van een lekkere lunch kunnen genieten.

Daarna heb ik Erika een seintje gegeven en heeft Erika de voor ons gemaakte avondmaalskelk en -beker overhandigd. We zijn er erg blij mee en hebben nu een geheel keramieke avondmaalsstel.

OOGSTDIENST 1 NOVEMBER

Op zondag 1 november zullen we weer de gewassen van het land eren met een oogstdienst. Tevens is het die dag Allerheiligen. Hier doen we als protestanten niets aan, maar wat we u wel willen aanbieden is dat er op de begraafplaats een kaarsje aangestoken kan worden i.v.m. Allerzielen (2 nov.).

Op de katholieke begraafplaats zal het plaatselijke St. Barbaragilde aanwezig zijn om de vele kaarsjes te laten branden en kaarsjes uit te delen aan bezoekers van de begraafplaats. Dit mooie gebaar willen we u graag ook meegeven.

Voor de oogstdienst zijn de appels en peren reeds geplukt. Om de appels maak ik me geen zorgen, de peren zijn kwetsbaarder. Samen met groente en (citrus)fruit hopen we u weer een mooie oogsttafel te mogen aanbieden.

Wilt u zelf ook bijdrage aan deze oogsttafel?

Heel graag, samen met Henny de Vlugt ben ik zaterdag 31 oktober van 10.30 tot en met 12.30 uur. in de kerk aanwezig om groente en fruit in ontvangst te nemen en deze op de tafel uit te stallen.

We zien u dan ook graag verschijnen.

Corinne

AGENDA

19 oktober	vrouwenvereniging, 19:30 uur (De Uitkomst)
20 oktober	bezinningsmoment, 13:30 uur (De Uitkomst)
26 oktober	kerkenraadsvergadering, 19:30 uur (de Uitkomst)
27 oktober	bezinningsmoment, 13:30 uur (De Uitkomst)
31 oktober	aanleveren groente en fruit voor de oogstdienst, 10:30 (in de kerk)
3 november	bezinningsmoment, 13:30 uur (De Uitkomst)
5 november	leesgroep, 10:30 uur (kerk)
10 november	bezinningsmoment, 13:30 uur (De Uitkomst)
16 november	vrouwenvereniging, 19.30 uur (De Uitkomst)
17 november	bezinningsmoment, 13:30 uur (De Uitkomst)
24 november	bezinningsmoment, 13:30 uur (De Uitkomst)
1 december	bezinningsmoment, 13:30 uur (De Uitkomst)
4 december	leesgroep, 10:30 uur (kerk)
7 december	kerkenraadsvergadering, 19:30 uur (De Uitkomst)
8 december	bezinningsmoment, 13:30 uur (De Uitkomst)
15 december	bezinningsmoment, 13:30 uur (De Uitkomst)
21 december	vrouwenvereniging, 19.30 uur (De Uitkomst)
22 december	bezinningsmoment, 13:30 uur (De Uitkomst)

2027

6 januari	bezinningsmoment, 13:30 uur (De Uitkomst)
9 januari	leesgroep, 10:30 uur (kerk)
13 januari	bezinningsmoment, 13:30 uur (De Uitkomst)
20 januari	bezinningsmoment, 13:30 uur (De Uitkomst)
27 januari	bezinningsmoment, 13:30 uur (De Uitkomst)
5 februari	leesgroep, 10:30 uur (kerk)
12 februari	bezinningsmoment, 13:30 uur (De Uitkomst)
19 februari	bezinningsmoment, 13:30 uur (De Uitkomst)
26 februari	bezinningsmoment, 13:30 uur (De Uitkomst)
5 maart	bezinningsmoment, 13:30 uur (De Uitkomst)
12 maart	bezinningsmoment, 13:30 uur (De Uitkomst)
19 maart	bezinningsmoment, 13:30 uur (De Uitkomst)
2 april	Leesgroep, 10:30 uur (kerk)
3 april	'de groene vingers' mogen naar 't Polleke. 10:30 uur

KOMENDE GEMEENTEBRIEF

De volgende gemeentebrief verschijnt op zondag 20 december a.s. met o.a.

- wel en wee
- de vrouwenvereniging
- uittreden uit kerkenraad van Jan Bekker

COLOFON

Kerkgebouw
Bezoek- en Postadres

Garnizoenskerk
Nieuwstraat 7, 5371 AH Ravenstein

Kerkelijk werk
beheer kerkgebouw

Leon Teubner
Jan Bekker

pastoraat@pkn-ravenstein.nl
kerkgebouw@pkn-ravenstein.nl

INLEVERDATA KOPIJ GRAAG AANLEVEREN

- vóór 10 december

- vóór 11 maart
- vóór 23 april
- vóór 9 juni

20 december, Kerst !

- 21 maart, Pasen
- 2 mei, Hemelvaart, Pinksteren
- 19 juni, zomer

Opmaak, Layout
Eindredactie

Eelco van Vliet
Corinne Verbraak, kopij@pkn-ravenstein.nl

CONTACTGEGEVENS KERKENRAAD

Jan Meerdink	ouderling; 06 46 27 25 59
Leon Teubner	ouderling-scriba & pastoraat; scriba@pkn-ravenstein.nl
Elly Vreenegoor	ouderling-kerkrentmeester; kerkrentmeesters@pkn-ravenstein.nl
Eelco van Vliet	kerkrentmeester

Jan Bekker	diaken (t/m 31-12-2026, vanaf januari 2027 ondersteunend lid)
Corinne Verbraak	diaken, 06 13 06 19 31

Pieter van der Kolk lid van de diaconie; diaconie@pkn-ravenstein.nl

College van Kerkrentmeesters - NL 55 RABO 0143 1025 83
College van de Diaconie - NL 78 RABO 0373 7449 86

GEMEENTEBRIEF
PKN RAVENSTEIN